

ถังดักไขมันต้นทุนต่ำสำหรับบ้านเรือนและร้านอาหารขนาดเล็ก

โครงการลดโลกร้อนด้วยมือเรา เทศบาลตำบลวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร

รวิชัย จันทร์แจ่มศรี ผอ.กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
เทศบาลตำบลวานรนิวาส

เทศบาลตำบลวานรนิวาสเป็นเทศบาลขนาดกลาง ได้เป็นส่วนหนึ่งในการก่อตั้งภาคีเครือข่ายสกลนคร นำอยู่อย่างยั่งยืนตั้งแต่ปี 2549 ได้ดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อขับเคลื่อนตามยุทธศาสตร์ Clean Green & Network ของชาวเครือข่ายตลอดมา ในปี 2552 มีการจัดประชุมวิชาการเครือข่ายท้องถิ่นนำอยู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งที่ 1 โดยสกลนครเป็นเจ้าภาพ เชิญองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้ง 19 จังหวัด มาร่วมนำเสนอผลงานวิชาการและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการด้านสุขภาพและด้านสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลวานรนิวาส ได้

รูปแบบที่ล้างภาชนะในงานประชุมวิชาการ

สนใจรูปแบบการทำที่ล้างภาชนะและถังดักไขมันสำหรับร้านอาหาร ที่มาแสดงในงาน มีราคาถูกกว่าที่จำหน่ายในร้านวัสดุก่อสร้าง จึงได้นำเสนอต่อผู้บริหาร และที่ประชุมคณะกรรมการชุมชนและ อสม. เพื่อผลักดันให้ร้านอาหาร ดึงแถว และอาคารบ้านเรือนขนาดใหญ่ ต้องมีบ่อหรือถังดักไขมัน ตามนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมที่ประกาศในกฎกระทรวงฉบับที่ 5 ตาม พ.ร.บ.ควบคุมอาคาร ซึ่ง ทต. วานรนิวาส ก็ได้ตราเทศบัญญัติเรื่องบ่อดักไขมันบังคับน้ำเสีย ปี2550 รองรับและดำเนินการตามนโยบายของกระทรวง ในการนี้คณะกรรมการชุมชน

และ อสม. ให้ความสนใจตอบรับที่จะใช้ถังดักไขมัน ซึ่งก่อนหน้านี้ได้แนะนำให้ร้านซ่อมรถจักรยานยนต์ อยู่ซ่อมรถ และ คาร์แคร์ มีถังทรายกรองน้ำมันจากน้ำล้างเครื่องมาก่อนปล่อยลงในท่อระบายน้ำของเทศบาล

กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม จึงได้นำหลักการของบ่อหรือถังดักไขมันที่มีจำหน่ายทั่วไปซึ่งมีราคาค่อนข้างแพง และถังดักไขมันที่จัดแสดงในงานวิชาการ มาประยุกต์ทำ “ถังดักไขมันต้นทุนต่ำ” ใช้วัสดุที่มีราคาถูกแต่สามารถใช้ดักไขมันจากน้ำล้างภาชนะได้เหมือนกัน วัสดุที่ใช้ได้แก่ ถังพลาสติก มีฝาปิด ท่อพีวีซีพร้อมข้อต่อ และ ตะกร้า นำมาประกอบให้เป็นถังดักไขมัน แล้วใช้ซิลิโคนยาตรงรอยรั่วที่เจาะรูข้างถังพลาสติก จากนั้นนำไปใช้รองรับน้ำล้างภาชนะจากอ่างล้างจาน ค่าวัสดุทั้งหมดประมาณ 350 – 440 บาท (ตามราคา ค่าวัสดุในแต่ละพื้นที่) กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมได้ทำถังดักไขมันสาธิต

แบบถังดักไขมันสาธิต สำหรับร้านอาหารขนาดเล็ก

มอบรางวัลพร้อมถังดักไขมัน ให้กับบ้านนำอยู่ต้นแบบ

ให้กับร้านจำหน่ายอาหารในเขตเทศบาล โดยให้เป็นรางวัลสำหรับร้านอาหารที่ผ่านเกณฑ์ CFGT ทุกร้าน มีเงินรางวัลสำหรับร้านอาหารดีเด่น 5 อันดับแรก จากการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานของกรมอนามัย 15 ข้อ โดยคณะกรรมการอาหารปลอดภัยเทศบาลตำบลวานรนิวาส มีท่านนายกเทศมนตรีเป็นประธาน จะมอบรางวัลพร้อมป้ายรับรอง CFGT ให้ผู้ประกอบการในงานลอยกระทง เพื่อเชิดชูเกียรติทุกปี สำหรับบ้านเรือนมีการประกวดชุมชนสะอาดพัฒนาสู่เมืองนำอยู่ ให้ทุกชุมชนส่งบ้านนำอยู่ตัวอย่างชุมชนละ 10 หลัง เป็นตัวแทน

รับบริการประเมินบ้านนำอยู่จากคณะกรรมการ และชุมชนต้องดำเนินการตามเกณฑ์ที่กำหนดครบทุกข้อ คือ มีการคัดแยกขยะรีไซเคิลและขยะอันตราย มีการจัดทำสารน้ำชีวภาพใช้แก้ไข

ปัญหากลิ่นเหม็นและน้ำเสียในชุมชน การกำจัดลูกน้ำยุงลายและสู่มตรวจประเมินค่า BI ทุกเดือน รมรงค์ทำความเข้าใจรับประทานกันเอง ชุมชนที่ชนะเลิศจะได้รับเงินรางวัล ป้ายเชิดชูเกียรติสำหรับชุมชน บ้านตัวอย่าง 10 หลังจะได้รับป้ายเชิดชูเกียรติ และถังดักไขมันสาธิตจากเทศบาลไปใช้

ปัจจุบันนี้การส่งเสริมการใช้ถังดักไขมันสาธิตได้ดำเนินการมาเป็นปีที่ 2 ความครอบคลุมในร้านอาหารขนาดเล็ก

ครบ 100 % จำนวน 25 ร้าน ร้านอาหารขนาดใหญ่ ได้ติดตั้งบ่อดักไขมันสำเร็จรูป ครบทั้ง 3 ร้าน สำหรับอาคารบ้านเรือนได้ขยายผลไปสู่บ้านของ อสม. จำนวน 139 หลัง เริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคม 2555 จะให้ครบจำนวนภายในเดือนมีนาคม 2556 ในวัน อสม. แห่งชาติ และบ้านของคณะกรรมการชุมชน 60 หลังที่เป็นเป้าหมายให้ครอบคลุมภายในเดือนกันยายน 2556 เพื่อเป็นบ้านต้นแบบในการจัดการน้ำเสียตามที่ พ.ร.บ. กำหนด

การขยายเครือข่ายการใช้ถังดักไขมันต้นทุนต่ำอีกกลุ่มหนึ่ง ที่ได้เริ่มวางรูปแบบแนวทางแล้ว คือ นักเรียนโรงเรียนมัธยมวานรนิวาส ที่มีพ่อแม่ผู้ปกครองขายอาหารปรุงสำเร็จ และก๊วยเตี๋ยในชุมชน/หมู่บ้าน เทศบาลตำบลวานรนิวาส ได้จัดอบรมนักเรียนมัธยมจำนวน 20 คน เรื่องการทำถังดักไขมันต้นทุนต่ำ และการทำ สารน้ำชีวภาพ (EM) ใช้ในชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม ได้สาธิตการทำถังดักไขมันให้นักเรียนสามารถ กลับไปทำเองที่บ้าน ใช้ดักไขมันจากน้ำล้างภาชนะที่ร้านอาหารในบ้านของตนเอง เป็นต้นแบบให้กับคนในชุมชน ต่อไปอีกหลายตำบล และนำเผยแพร่โดยการจัดนิทรรศการและสาธิตการทำถังดักไขมันในงานประชุมวิชาการ

อบรม อสม. และ กรรมการชุมชน เป็นบ้านต้นแบบ ทำถังดักไขมันต้นทุนต่ำใช้ในครัวเรือนของเทศบาล

อบรมแกนนำกลุ่มรักสิ่งแวดล้อม ร.ร.มัธยมวานร ทำถังดักไขมันต้นทุนต่ำใช้ในร้านอาหารในชุมชน

ขยายเครือข่ายโดยการจัดนิทรรศการ และสาธิตการทำถังดักไขมันต้นทุนต่ำ ในเวทีประชุมวิชาการ

วิธีการทำถังดักไขมันต้นทุนต่ำ

เจาะฝาถังพลาสติก ขนาดเท่ากับตะกร้า โดยใช้ใบเลื่อยตัดเหล็กตัดให้สวยงาม นำมาใช้ปิดตะกร้าป้องกันแมลงวันได้

ใช้สว่าน(จิ๊กซอ) เจาะรูข้างถังให้ต่ำจากขอบถัง 10 ซม หรือเท่ากับความสูงของตะกร้า เพื่อให้วางตะกร้าในช่องที่ฝาถังแล้วไม่ติดกับท่อพีวีซีด้านในถึง

นำข้อต่อเกลียวใน / เกลียวนอก มาใส่เข้ากับรูที่เจาะข้างถัง ขึ้นเกลียวให้แน่นสนิทกับตัวถัง

นำข้องอ และท่อพีวีซี มาต่อที่ด้านในถังเป็นตัวดักไขมัน โดยตัดท่อพีวีซีให้อยู่สูงจากก้นถังประมาณ 5 ซม. เพื่อให้ น้ำไหลเข้าท่อแล้วล้นออกนอกถังได้

นำข้องอ และท่อพีวีซี มาต่อที่ด้านนอกถังเป็นทางน้ำออก สามารถต่อท่อให้น้ำจากถังดักไขมันไหลไปลงร่องระบายน้ำได้ตามความเหมาะสมกับพื้นที่

ใช้กาวซิลิโคน ยารอยรั้วตรงที่เจาะรูทั้งด้านใน ด้านนอก ป้องกันน้ำรั้วซึม ส่วนท่อและข้องอต่างๆไม่ต้องทา กาว เพื่อให้ถอดทำความสะอาดได้สะดวก

นำฝาถังที่มีตะกร้าสำหรับกรองเศษอาหาร และมีฝาปิด ป้องกันแมลงวันมาประกอบบนตัวถัง ก็จะได้ถังดักไขมัน ที่มีราคาถูกไว้ใช้ในบ้านหรือร้านอาหารขนาดเล็ก

วัสดุที่ใช้ทำถังดักไขมันต้นทุนต่ำ

1. ถังพลาสติกมีฝาปิด ขนาด 50 – 70 ลิตร	1 ใบ	(150 - 180 บาท)
2. ตะกร้าพลาสติก ขนาด 20 เซนติเมตร	1 ใบ	(10 บาท)
3. ข้อต่อเกลียวใน ขนาด 1.5 นิ้ว	1 ตัว	(30 บาท)
4. ข้อต่อเกลียวนอก ขนาด 1.5 นิ้ว	1 ตัว	(20 บาท)
5. ข้องอ ขนาด 1.5 นิ้ว	2 ตัว	(30 บาท)
6. ท่อ พีวีซี ขนาด 1.5 นิ้ว (ไม่แบ่งขาย)	1 เส้น	(80 บาท)
7. กาวซิลิโคน	1 หลอด	(90 บาท)

รวมทั้งสิ้น ประมาณ 440 บาท

หมายเหตุ : รายการที่ 6 และ 7 สามารถใช้ร่วมกันได้ถ้าทำหลายใบ จะทำให้ต้นทุนลดลง
อีกประมาณ 50 - 70 บาท

(ราคาที่นำเสนอเป็นราคาตามท้องที่ ถ้าซื้อที่ร้านวัสดุขนาดใหญ่หรือโกบออลต์ ราคาจะถูกกว่านี้)

.....

รัชชัย จันทร์แจ่มศรี ผอ.กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
เทศบาลตำบลวานรนิวาส
โทร.089-7098716